

Justiitsministeerium
Suur-Ameerika 1
10122 Tallinn

Teie 14.10.2019

Meie 05.12.2019 nr 4/270

Arvamuse esitamine ühinguõiguse revisjoni materjalide kohta

Lugupeetud Vaike Murumets!

Eesti Kaubandus-Tööstuskoda (edaspidi: Kaubanduskoda) esitab järgnevalt oma kommentaarid ja ettepanekud ühinguõiguse revisjoni teemade kohta, mille osas ei ole me oma varasemates kirjades veel arvamust avaldanud.

1. Juriidilisest isikust võlgniku kustutamine registrist

Avaldame toetust pankrotiseaduse ja tsiviilseadustiku üldosa seaduse muudatustele, mille kohaselt juriidilisest isikust võlgnikku ei kustutata registrist, kui võlgnik osaleb menetlusosalisena mõnes kohtumenetluses või vahekohtumenetluses ja registrist kustutamine takistaks seda menetlust.

2. Allutatud laenude regulatsioon

Kaubanduskoda on vastu pankrotiseaduse § 153 lg 1 täiendamisele punktiga 4, mille kohaselt rahuldatakse juriidilise isiku liikme, osaniku või aktsionäri juriidilisele isikule antud laenust või muust samaväärsest tehingust tulenevad nõuded viimases järgus.

Eelnõuga väljapakutav lahendus kahjustaks üleliigselt Eesti ettevõtluskeskkonna atraktiivsust nii kohalike ettevõtjate kui ka välisinvestorite jaoks. Muudatus vähendaks omanike huvi anda äriühingule laenu. Võimalik, et turutingimustel ei antaks ühingule üldse laenu või oleks intressimäär väga kõrge või laenu tähtaeg liiga lühike ning sellega kaasneks suurem risk ühingu majandusliku olukorra halvenemiseks. Lisaks juhime tähelepanu sellele, et kui omanikud annavad äriühingule laenu näiteks majanduslike raskuste korral, siis üldjuhul kasutab äriühing laenuraha teiste võlausaldajate nõuete rahuldamiseks. Seega võlausaldajate olukord pigem paraneb kui halveneb läbi selliste laenude.

Teatud juhtudel võib esineda olukord, kus omanikud annavad maksejõuetule äriühingule fiktiivselt laenu, et saada kontroll pankrotimenetluse üle. Samas on selliste laenuandjate hulk meie hinnangul väiksem kui seadusekuulekalt käituvate laenuandjate arv. Pahatahtlike laenuandjate tegevust ei takista paraku ka eelnõus väljapakutud lahendus. Ka täna on levinud skeemid, kus omanik ei võta kontrolli pankrotimenetluse üle läbi enda antud laenude, vaid see toimub teiste juriidiliste isikute abil, millega tal ametlikult seost ei ole, kuid tegelikkuses omab ta selle isiku üle kontrolli. Allutatud laenude regulatsioon võib motiveerida veelgi rohkem selliseid skeeme kasutama.

Leiame, et uute normide kehtestamise asemel tuleb mõelda pigem sellele, kuidas efektiivsemalt kontrollida või tõendada, et tegemist on fiktiivse laenuga või laenu ainuke eesmärk on saada kontroll pankrotimenetluse abil.

Teeme ettepaneku jätta pankrotiseadusesse lisamata allutatud laenude regulatsioon. Meie hinnangul peaks seadus kõiki võlausaldajaid kohtlema võrdselt ning allutatud laenude regulatsiooni järele puudub mõjuv põhjus.

3. Hääle andmisel juriidilise isiku huvidega arvestamine

Ühinguõiguse revisjoni töörühm on teinud ettepaneku täiendada tsiviilseadustiku üldosa seaduse § 33 lõikega ¹¹, mille kohaselt tuleb juriidilise isiku liikmel oma hääle andmisel arvestada juriidilise isiku huvidega. Seletuskirja kohaselt on muudatuse eesmärgiks õigusselguse tagamine.

Kaubanduskoda teeb ettepaneku jätta see muudatus eelnõust välja, sest see pigem suurendab kui vähendab ebaselgust. Juhime tähelepanu sellele, et näiteks äriühingu omanikud lähtuvad hääletamisel sageli sellest, kuidas suurendada oma vara, mitte äriühingu väärtust. Näiteks dividendi väljamaksmine ei ole ilmselt kunagi äriühingu huvides, kuid selline otsus teenib äriühingu omanike huvisid ja peab olema ka edaspidi lubatud.

4. Juriidilise isiku juhtorgani liikme vastutus

Revisjoni töörühm on teinud ettepaneku muuta tsiviilseadustiku üldosa seaduse § 37 lg 2 sõnastust selliselt, et kui juhtorgani liige rikub oma kohustusi ja tekitab seeläbi juriidilisele isikule kahju, siis on võlausaldajal õigus nõuda juhtorgani liikmelt kahju hüvitamist, kui ta ei saa oma nõudeid rahuldada juriidilise isiku vara arvel.

Kaubanduskoda ei pea seda muudatust mõistlikuks. Kuna juriidilise isiku juhtorgani liige on tekitanud kahju juriidilisele isikule, siis tuleb juhtorgani liikmel kahju hüvitada esmalt juriidilisele isikule ja seejärel saab juriidiline isik hüvitada kahju võlausaldajatele. Muudatus võib tekitada ka võlausaldajate ebavõrdset kohtlemist. See võib juhtuda näiteks olukorras, kus kahju hüvitajal on vara ainult ühe võlausaldaja nõude rahuldamiseks, kuid mitte kõigi nõuete rahuldamiseks.

5. Riigilõiv ärinime broneerimise eest

Eelnõuga täiendatakse riigilõivuseaduse § 62 lõikega 5, mille kohaselt tasutakse ärinime broneerimise eest riigilõivu 50 eurot. Kaubanduskoda on saanud liikmetelt tagasisidet, et ärinime broneerimise eest tasutav riigilõiv võiks olla kõrgem, et vältida ärinime pahatahtlikku registreerimist. Kui riigilõivu ei ole võimalik suurendada, siis võiks kaaluda lahendust, kus ärinime broneerija peab lisaks riigilõivule tasuma tagatisraha, mille ta saab tagasi, kui broneeringuperioodi jooksul võetakse ärinimi kasutusele.

6. Sihtasutuste majandusaasta aruanne

Juhime tähelepanu sellele, et raamatupidamise seaduse § 14 lg 5 p-s 3 peab sõna „ületab“ asemel olema sõnad „ei ületa“. Eelnõu praeguse sõnastuse kohaselt tuleb sihtasutusel koostada majandusaasta aruanne, kui käive on 10 000 eurot või väiksem. Muudatuse mõte on ilmselt aga vastupidine, et väga väikese käibega sihtasutused ei peaks aruannet koostama.

Loodame, et peate võimalikuks Kaubanduskoja ettepanekuid arvesse võtta.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/
Mait Palts
Peadirektor

Koostanud: Marko Udras marko.udras@koda.ee 6040070